

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

JAZZ V ODĚVU
JAZZ IN FASHION

LIBEREC 2011

ALEXANDRA FITEROVÁ

P r o h l á š e n í

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Datum

Podpis

Pod'akovanie

Ďakujem vedúcej mojej bakalárskej práce Mgr. art. Jitke Huňkovej za účinnú, metodickú, pedagogickú a odbornú pomoc a ďalšie cenné rady pri spracovaní mojej bakalárskej práce, ďalej ďakujem fotografke Dane a modelke Eve.

ANOTACE

Tato práce se zabývá možnostmi propojení hudebního stylu jazzu s oděvem z konce 19. a začátku 20. století. Vliv hudby a umění, který zasáhl svět módy a ovlivnil sociální a emocionální situaci člověka. Práce se skládá z kolekce šesti modelů tvořených v jemné eleganci s nádechem vintage. U modelů je možno sledovat využití oděvních prvků tehdejší doby, ale v modernějším provedení v rytmu jazzu.

KLÍČOVÁ SLOVA: jazz, hudba, oděv, móda, oděvní kolekce

ANOTATION

This bachelor project concerns about opportunities of interconnection of music style jazz with clothing in the end of 19. and start 20. century. Effect of music and art that intervened the world of fashion influenced social and emotional situation of human. This project is the collection of six models that are created by gentle elegance with tone of vintage. On this models we can see use of that age's clothing components but as a modern version in rhythm of jazz.

KEYWORDS: jazz, music, clothing, fashion, dress collection

Obsah

1	ÚVOD	1
2	HISTÓRIA ODEVU	3
2.1	Prínos revolúcie	3
2.2	Odev na prelome a začiatku 20. storočia	3
2.3	Módne ikony	6
3	JAZZ	11
3.1	Korene jazzu	11
3.2	Čo je jazz	12
3.3	Blues	12
3.4	New Orleans	12
3.5	Dixieland	12
3.6	Chicago	12
4	REALIZÁCIA ODEVNEJ KOLEKCIE	14
4.1	Charakteristika	14
4.2	Strihy	14
4.3	Farebnosť	14
4.4	Materiál	14
4.5	Model č.1	15
4.6	Model č.2	18
4.7	Model č.3	21
4.8	Model č.4	24
4.9	Model č.5	27
4.10	Model č.6	30
5	ZÁVER	33
6	FOTODOKUMENTÁCIA	34
6.1	Model č.1	35

6.2	Model č.2	37
6.3	Model č.3	39
6.4	Model č.4	41
6.5	Model č.5	43
6.6	Model č.6	45

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Vintage štýl [21]	1
Obrázok 2 Kostýmy Coco Chanel [20]	6
Obrázok 3 Malé čierne šaty [19]	6
Obrázok 4 Elsa Schiaparelli[18].....	7
Obrázok 5 Klobúk od Schiaparelli[17]	7
Obrázok 6 Krívdajúca sukňa [11]	8
Obrázok 7 Háremové nohavice od Poireta [16]	8
Obrázok 8 Šaty od Vionnetovej [13].....	9
Obrázok 9 Robes de styles Vionnetová [12]	10
Obrázok 10 Plagát [14]	11
Obrázok 11 Luis Armstrong [15]	13
Obrázok 12 Návrh na model č.1.....	15
Obrázok 13 Technický nákres modelu č.1	17
Obrázok 14 Návrh na model č.2.....	18
Obrázok 15 Technický nákres modelu č.2	20
Obrázok 16 Návrh na model č.3.....	21
Obrázok 17 Technický nákres modelu č.3	23
Obrázok 18 Návrh na model č.4.....	24
Obrázok 19 Technický nákres modelu č.4	26
Obrázok 20 Návrh na model č.5.....	27
Obrázok 21 Technický nákres modelu č.5	29
Obrázok 22 Návrh na model č.6.....	30
Obrázok 23 Technický nákres modelu č.6	32

1 ÚVOD

Život človeka je nevyhnutne spätý s odievaním. Je to jedna zo základných potrieb, rovnako ako jesť, piť, či dýchať. Človek má inštinktívnu potrebu si chrániť telo pred vonkajšími vplyvmi už od nepamäti. Dnes už vďaka moderným technológiám v oblasti spracovania a výroby textílií nie sme nútení nosiť nepohodlné a nepríjemné výrobky, ktoré môžeme pozorovať z dôb dávno minulých. Nemusíme trpieť nepoddajnosť strihového riešenia. Každý má možnosť vybrať si odev, či módný doplnok vyrobený z rozličných druhov materiálov. Vo farebnej a tvarovej škále nespočetných možností niet hraníc. Módne štýly sú stále prispôsobené čoraz väčším nárokom spotrebiteľov.

Ľudia sú ovplyvňovaní prostredím kde žijú, nárokmi, ktoré sú na nich kladené, buď v práci alebo kdekoľvek v spoločnosti. Preto majú potrebu sa obliekať a zdobiť doplnkami a patriť niekam. Taktiež každá subkultúra, ktorá je ovplyvňovaná hudbou, má určité pravidlá nielen v obliekaní, ale i správaní. Človek sa snaží mať svoj individuálny štýl, ale stále je však súčasťou väčšieho celku, celku kde má svoje miesto, kam patrí. Mnoho mladých ľudí sa dnes spätne vracia k starším trendom.

Štýl, ktorý sa vracia do minulosti a je prevedený do modernejšej podoby od šesťdesiatych rokov vyššie sa nazýva retro. Oblečenie, ktoré je ešte staršie, ale pôsobí elegantne, dômyselne, prepracovane a pochádza z obdobia staršieho ako šesťdesiate roky, môžeme nazvať vintage štýl. Veľmi často používaný nielen u obyčajných ľudí, ale i celebrit ako napríklad Dita von Teese. Všetci chcú vyzeráť elegantne a neodolateľne na starý spôsob.

Obrázok 1 Vintage štýl [21]

Cieľom bakalárskej práce je vniesť rytmus jazzu, spev a temperament afrických prisťahovalcov do odevu vtedajšej doby. Zachytiť možnosti prepojenia staršieho štýlu s tým dnešným v modernejšom prevedení. Spojiť hudbu, ktorá vzniká na konci 19. storočia s jednoduchým, ale prepracovaným strihovým riešením odevu a hravými, výstižnými prvkami, charakteristickými pre toto obdobie. Odev je ladený veselo v rytme jazzu, pretože aj dnes je to štýl hudby, obľúbený nielen u staršej generácie, ale aj u mladých ľudí. Táto kolekcia je venovaná práve mladým extravagantným dámam, ktoré sa chcú odlišovať. Rady sú stredobodom pozornosti, žijú touto hudbou a štýlom jemnej elegancie s nádychom vintage.

Prichádza kolekcia, ktorá prezentuje hudobný štýl, ktorý je mi veľmi blízky. Prináša priamy pohľad na toto obdobie z konca 19. a začiatku 20. storočia, problémy, výhody a nevýhody tejto doby a zaoberá sa interakciou hudby, umenia, odievania a ich vplyvu na spoločnosť.

2 HISTÓRIA ODEVU

2.1 Prínos revolúcie

Priemyselná revolúcia v 19. storočí zapríčinila sťahovanie obyvateľstva z dedín do miest a veľkomiest za prácou a lepšími životnými podmienkami. Rozvoj textilného priemyslu napomáhal vzniku nových fabriek, stále sa rozširujúcich. Vytváralo sa tým veľké množstvo pracovných miest. Využívali sa tkacie stavy a šicie stroje, ktoré sa po technickej stránke stále zdokonaľovali. K výrobe odevov a doplnkov bola potrebná ľudská manipulácia. Zručnosť a remeselnícke schopnosti nachádzali u žien, pre ktoré bolo šitie prirodzenou činnosťou [2]. Popri stále fungujúcom zákazkovom šití sa objavovala teda sériová výroba.

Konfekcia je konečne na svete. Masovo sa vyrábajú rôzne druhy odevov, napríklad pracovné, športové, spodné prádlo atď. Nie je to však to isté čo móda, ktorú si stále dáva šiť vyššia spoločenská vrstva. Móda je znakom individuality. Každý sa ju snaží pretvoriť, tak aby vyhovovala ich vlastným požiadavkám. Aj keď je ovplyvňovaná politikou, kultúrou množstva národov a je určovaná spoločenskými názormi, každý sa snaží byť jedinečný.

Kolonizácia afrických a ázijských území európskymi štátmi v 19. storočí priniesla nové možnosti v oblasti odievania v krajinách. Prenikanie rôznych prvkov odlišných kultúr, vzájomné prepájanie, vytvorilo mnoho krásnych a zaujímavých štýlov. Dostupnosť orientálnych a netradičných materiálov, kombinovanie vzorov a prvkov, možnosti potlače a iné techniky otvorili okno do sveta módy a neskutočných možností tvorby odevov a doplnkov. Dlho však pretrvávala odlišnosť v obliekaní mužov a žien.

2.2 Odev na prelome a začiatku 20. storočia

Začiatok 20. storočia začína prepájať moderné umenie s módnym svetom. Avantgardné umenie otvára nové možnosti a spôsoby spracovania materiálov, hlavne prírodných. Niektorí z umelcov začínajú sami vytvárať odevy, dokonca ich obohacujú o maľbu na textil, výšivku, či ich zdobia vlastnými autorskými vzormi. Námety pre svoje ornamenty čerpajú z historických, európskych a exotických kultúr.

Aktuálnym štýlom medzi secesiou a funkcionalizmom je art deco. Tento bizarný štýl zasiahol predovšetkým úžitkové umenie, interierovú architektúru, ale taktiež módu a doplnky. Neodmysliteľným doplnkom ženského odevu sa stávajú klobúky rôznych tvarov so sušenými kvetmi, ovocím, vypchanými vtákmi, či vzácnym perím. Bežne sa nosia zamatové toky,

objemné asymetrické barety. Po roku 1907 sa objavuje slamený plochý klobúk nazývaný á la Charlotte so širokým volánom padajúcim na plecيا. Nastáva demokratizácia obliekania žien.

Vedúcimi tvorcami módy sú módné salóny, ktoré spolupracujú s umelcami. Popri tradičných látkach sa objavujú nové, kvalitnejšie materiály v širšej farebnej škále. Štýlové sú prírodné, nefarbené materiály. V súlade s trendami módy sú určované aj druhy látok. Prevažne ide o látky s nízkou hmotnosťou, bavlnené, vlnené a hodvábne. Nepozabudlo sa však aj na materiály s hustejšou väzbou na plášte a obleky.

Vznikajú tiež firemné značkové látky: zefír, šantung, žerzej, žoržet, serž, tvíd, burberry, homespun, gabardén atď. V oblasti designu vo Francúzsku figuruje Paul Poiret. V Nemecku umelci Wiener Werkstätte, v ČR umelci Artělu [1]. Jednou z významných historicko kultúrnych udalostí bol nález hrobky faraóna Tutanchamona, kedy sa módnym prvkom stala egyptská pestrá dekoratívnosť. Používanie zlata, žltej hlinky, lapis lazuli, skarabea, motívov slnka a geometrickej ornamentalistiky sa objavuje vo všetkých smeroch počas celého 20. storočia.

Až v dvadsiatych rokoch 20. storočia skončili šnurovacie korzety, tancovalo sa v pohodlných charlestonových šatách. Začala sa doba miešania pohlaví. Ženy začali nosiť pánske obleky a krátke vlasy. Stále obľúbené sú domáce úbory. Spodné prádlo sa šije z priesvitných materiálov ako je šifón, či hodváb a zdobí sa krajkami a stužkami. Erotický podtext prádla dodávajú hodvábne spodničky frou-frou vydávajúce šuštivý zvuk. Ďalej veľkú obľubu v nosení majú nohavicové kombiné, sukňové nohavice, sukňové kombiné. Šnurovačka sa od polovice 90. rokov znižuje pod prsia. Neskoršou úpravou a znížením pod pás vzniká podvážkový pás a následne podprsienka. Už v prvých rokoch 20. storočia je vystužená. Návrhári tohto obdobia sú parížskymi tvorcami haute-couture.

Na Svetovej výstave v roku 1900 v Paríži začína veľká éra týchto tvorcov, kde pracujú Paul Poiret, Paquinová, Gabriela Chanelová, Worth, Jacques Docet, sestry Callotové, Madeleine Chériutová, Mariano Fortuny, dom Radznitz, La Ferrière, Redfern. Každý modelový dom mal svoju halu, kde vystavoval svoju tvorbu.

Odevy medzi rokmi 1910-1920 mali svoju určitú charakterovú líniu. Prechádzali zmenami. Sukňa sa začína skracovať až ku kolenám. Je potlačená línia pásu a poprsia.

Korzet sa transformoval a neoddeliteľnou súčasťou úzkej rovnej siluety odevu ženy bola dlhá sukňa. Mala zložité strihové riešenie. Mohla byť doplnená o rozparky, volány, riasenia, šikmé riasenia a veľké gombíky. Najväčším výstrelkom bola tzv. krívajúca sukňa, ktorá bola

proti logickému zmýšľaniu. Veľmi tesne opisujúca telo, naspodu lemovaná kožušinou a znemožňujúca chôdzu. Sám autor Paul Poiret to komentoval slovami: „Oslobodil som ich hrudník a spútal ich nohy.“ Tento citát pochádza z roku 1910 a vraví o všetkom. Svet módy je plný podobných výstrelkov aj dnes. Je zarážajúce koľko ľudí týmto ošialom podľahlo a trpelo to.

V rokoch 1913-1914 prišla na scénu návrhármi presadzovaná nohavicová sukňa. Jej variantou bola zavinovacia sukňa, ktorá umožnovola predsa len voľnejší pohyb pri chôdzi. Po roku 1917 sa objavovala súdkovitá sukňa a podľa toho následne používaná súdkovitá silueta.

Rozdiely medzi denným a večerným odievaním boli stále výraznejšie. Rôzne príležitosti si vyžadovali určité príslušné oblečenie [3].

Tunika určená na večer mala množstvo spôsobov nosenia. Šitá bola prevážne z hodvábnych materiálov, splývavá v bokoch, doplnená zlatými a striebornými výšivkami, dlhými stuhami s perlami, kožušinovými lémami či pštrosími perami. Pre denné nosenie sa uprednostňovali odevy v tmavších farebných odtieňoch a pre večerné vo svetlejších.

Pre deň bola veľmi častá blúzka zdobená zámkami, zamatovými stužkami, krajkami, volánmi či naberaním. Golier bol vystužený kosticou a mal tvar vysokého stojačika. Rukávy mala trojštvrťové s manžetami. Tie čo mali šikmé zapínanie boli elegantné, kimonové typy s viazaním ženy nosili cez sukne.

Univerzálnym odevom bol vychádzkový kostým. Po roku 1912 na trh prichádza kostým v pánskom štýle. Zamatové goliere mali široko štepované fazóny. Ďalej to bol žaketový kabátik so šálovým golierom. Potom typ kabátika na jeden gombík podobný pánskemu fraku.

Aj plášte sa rozdeľovali na denné a večerné. Boli kratšie než sukne, tak do polovice lýtok. Praktický denný plášť sa nazýval cutaway (žaket). Jednoradový, rovno strihaný, s golierom a nevelkými klopami. Zdobné boli veľké gombíky. Plášte pre večerné nosenie mali dvojradové zapínanie. Boli dlhšie a širšie s veľkými fazónami. Boli bohato zdobené s kombináciami farebných materiálov. Neoddeliteľnými doplnkami sa stali rukavice, dáždniky a kabelky. Veľký vplyv na obliekanie mali aj športy. Originálne boli plavecké úbory so sukňou pre ženy, či tenistky v priliehavých bielych blúzkach a dlhých úzkych sukniach.

2.3 Módné ikony

Medzi najznámejšie ikony sveta módy do tohto obdobia patrí Paul Poiret, Chcanelová, Elsa Schiaparelli, Jeanne Lanvinová, Edward Molyneux, Patou a Madeleine Vionnetová [3].

Coco Chanel, vlastným menom Gabrielle Bonheur (19.8.1883, Saumur, Francúzsko 10.1.1971 Paríž). Bola najplodnejšou francúzskou módnou navrhárkou, ktorá upravila šatník vtedajšej mladej i staršej modernej ženy. Každý šatník musel obsahovať tzv. „malé čierne šaty“, ktoré vychádzali z jednoduchej línie košeľového strihu. S podporou svojho manžela, britského diplomata Arthura Capela si otvorila obchody s luxusnými klobúkmi v Paríži a

Obrázok 3 Malé čierne šaty [19]

Obrázok 2 Kostýmy Coco Chanel [20]

Deauville. Svoj sortiment rozšírila o športové oblečenie.

Nasledovala ucelená kolekcia, kde šaty boli jednodielne, voľné a nosili sa bez korzetu. Zviazané boli v páse alebo v bokoch. Priviedla do módy možnosť uplatnenia úpletu nielen v tradičnej prádlovej výrobe. Snažila sa preniesť módu z vyšších tried do ulíc, tak aby sa aj obyčajný človek cítil sám sebou a pohodlne. V tej dobe obliekala rôzne slávne osobnosti napríklad Audrey Hepburnovú, Grace Kellyovú, Jacquelin Kennedyovú. Tvorila tiež kostýmy pre divadlo a film. Do jej tvorby taktiež patria opasky, kabelky, šály a bižutéria. Zaviedla „pážací účes“ a najtrvalejším a najslávnejším typom odevu je kostým „Chanel“, zložený z krátkeho saka bez goliera a sukne po kolená. Ešte aj dnes je veľmi obľúbený u žien všade vo svete. Jeden z jej slávnych výrokov „Môj život sa mi nepáčil, tak som si vymyslela iný“, bol podnetom pre myšlienku snažiť sa o vytvorenie niečoho nového a zaujímavého v oblasti tvorby a realizácie odevu.

Ďalšou známou osobnosťou vo svete módy je jej najväčšia rivalka, talianska módna návrhárka Elsa Schiaparelli (10.9.1890 Palazzo Corsini, Rím, Taliansko 13.11.1973 Paríž, Francúzsko). Bola to inovatívna žena, návrhárka šokujúcich odevov. Po neľahkom živote, keď ju opustil muž, zostala sama s dcérou v New Yorku. Mesto ju inšpirovalo natoľko, že začala tvoriť šaty, šatky, šály a najviac sa preslávila gombíkmi rôznych tvarov. Námety brala všade z okolia napríklad ovocie, hmyz, kopytá, jedlo. Zákazníci si tak zamilovali jej gombíky, že neskôr už používala zlaté nite, perly, diamanty a roh z nosorožca. Po celom svete bola známa ako „Schiap“. Obchody sa jej rozširovali. Zakladala butiky s jej doplnkami a šperkami. Navrhla „šaty-naruby“, plisovala, riasila, spájala volánmi a vymyslela push-upku. K jej zákazníčkam aj počas hospodárskej krízy patrili Marlene Dietrichová, Katherine Hepburnová. Jej butiky boli preplnené objednávkami. K sláve jej prispel aj surrealista Salvador Dalí, ktorý pre ňu vytvoril „klobúk-topánku“, klobúk v tvare topánky. Ďalej sa preslávila modelmi do filmu Moulin Rouge z roku 1952.

Obrázok 5 Klobúk od Schiaparelli [17]

Obrázok 4 Elsa Schiaparelli [18]

Paul Poiret sa narodil 20. apríla 1879 v chudobnej štvrti Les Halles v Paríži. Bol synom obchodníka s textilom. Vyrábal dáždnyky. Kým bol teenager, šil zo zvyškov hodvábu, ktoré vznikali pri rezaní, módne šaty pre bábiku jeho sestry. Raz odniesol svoje skice poprednej prominentnej krajčírke Madeleine Cheruitovej, ktorá si ich nakúpila tucet, a tak sa začali jeho skice vo veľkom predávať. Jeho prvý návrh, červený plášť sa predal v množstve 400 kusov.

V roku 1904 otvoril svoj prvý módný dom. Presadil podprsenku s rovným dlhým korzetom a taktiež podvážkové pásy. V jeho tzv. krivajúcej sukni ženy cupitali, často padali a štyri roky trpeli tento módný výstrelok, on sa pritom len ticho smial. Zapísal sa mnohými slávnymi výrokmi do sveta módy ako napríklad: „Som snáď blázon, keď pokladám svoju odevnú tvorbu za umeleckú? Netúžim po módnych zmenách, chcem len rozpoznať nové myšlienky [9].“ Hlásal, že móda potrebuje tyrana.

V roku 1908 vydal zošit s názvom Šaty Paula Poireta. Študoval antické sochy, čo do značnej miery ovplyvnilo jeho tvorbu. Sukne sa stále zužovali a pohyb umožňoval jedine rázporok. Vymenil dovtedy používané pastelové odtiene za žiarivo červenú, kráľovskú modrú, žltú, rumelku, zelenú. Veľký ohlas mali jeho modely inšpirované orientálnym háremom. Svojimi tunikami, kimonami a háremovými nohavicami ohúril hlavne vyššiu spoločnosť milujúcu luxus.

Obrázok 7 Háremové nohavice
od Poireta [16]

Obrázok 6 Krivajúca sukňa [11]

Madeleine Vionnetová sa narodila 22. júna 1876 v chudobnej rodine v Loirete. Stala sa významnou designérskou osobnosťou nielen vo Francúzsku. Hrdo nesie titul kráľovná strihu. Historikovia módy ju nazývajú architektkou medzi krajčírkami. Po krátkej prestávke po vojne opäť otvorila svoj vlastný salón v Paríži v roku 1922.

Navrhovala zložité strihy. Preslávila sa ukladaním strihu šikmo na látku. Jej šaty získavali asymetrický strih, aranžovala priamo na postavu z viacerých druhov látok v kontrastnej kombinácii. Zo začiatku to bolo len na malé figuríny. Bola veľkým znalcom tkanín. Prevládali u nej skôr tlmenejšie farby. Kombinovala hrubé materiály s tenkými priesvitnými ženskými. Prešívala materiál, zámykovala a vytvárala aplikácie do geometrických útvarov. Pracovala s hodváhom, zamatom, vlnou a šifónom. Jej osobitý sochársky štýl aranžovania oslovuje množstvo návrhárov aj dnes.

Obrázok 8 Šaty od Vionnetovej [13]

Jeanne Lanvinová bola ďalšou poprednou módnou návrhárkou tejto doby, ale už pre celú rodinu. Prvé návrhy smerovali na jej dcéru. Neskôr si to všimli prvé zákazníci. Šila na mieru, a dokonca aj farbu vyberala podľa povahy zákazníčky. Preferovala modrú, lebo vraj išla ku každému typu pleti. Inak to boli svetlejšie jemné farby. Neuznávala strohosť.

Svoj prvý dom otvorila v roku 1889. Jej odevy niesli nádych miernej dekadentnosti. Používala ľahké materiály, čím docielila vzdušnosť a krehkosť. Tvorila v romantickom štýle bohaté sukne krinolíny na večerné nosenie. Tieto róby boli opakom toho, čo sa nosilo vo všedný deň. Splývavé róby pre jej tvorbu niesli názov „robes de styles“, čím sa zapísala do sveta módy. Odevy boli veľmi ženské a zdobné. Tvorba detskej módy utvárala smer trendu na celé desaťročie.

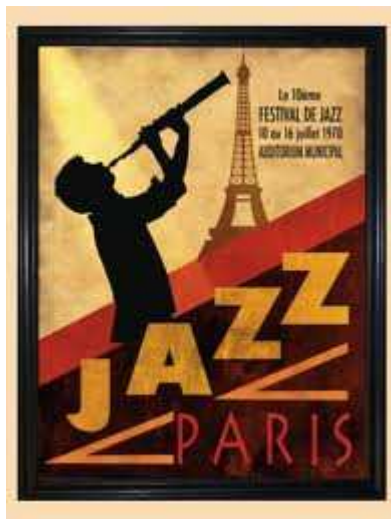

Obrázok 9 Robes de styles Vionnetová [12]

3 JAZZ

3.1 Korene jazzu

Jazz je hudobný žáner, ktorý vznikol koncom 19. a začiatkom 20. storočia v afroamerickej komunite v New Orleans spojením africkej a európskej hudobnej tradície. Východiskom tohto štýlu je černošský worksong, gospel a hlavne blues. Je to vážna hudba,

Obrázok 10 Plagát [14]

spojená s piánom, saxofónom a klarinetom. Zriedka doprevádzaná spevom muža. Táto hudba bola účelová, pre prácu, či rituály. Korene tejto kultúry siahajú až na lode putujúce s otrokmi od západu Afriky až na Sever Ameriky. Písal sa rok 1880. Z lodí bolo počuť černošské rytmy, spevy a do hudby prenikol aj ich temperament. V USA bolo už viac ako pol milióna afrických otrokov. Pôvodný názov tohto afrického žánra pochádza z roku 1915, vraj je zo skomoleniny skratky jass(mine), jedného veľmi populárneho jasmínového parfému

v New Orleans v tej dobe. Od začiatku 20. storočia vytvorili ľudia mnoho podžánrov. V New Orleans – DIXILAND 10. roky, big bandový swing 30. a 40. roky, bebop koniec 40. rokov, Latino-jazz a jeho rozmanité kombinácie: Brazilian Jazz 50. a 60. roky, jazz-rock fusion zo 70. rokov až po dnešný acid jazz. Významní svetoví umelci v hudobnej sfére: Louis Armstrong, Miles Davis, D. Ellington, Frank Sinatra, Gene Ammons, King Flaming, Ahmed Jamal a Ramsey Lewis Trio.

Príchod afroamerického obyvateľstva do severných veľkomiest dal podnet pre vznik špecifickej spoločenskej zábavy ako napríklad černošské kabarety. Dokonca boli aj nahrávacie spoločnosti výhradne pre černošský trh.

Jazz obohatil našu hudbu o nové prvky a inšpiroval mnohých výtvarníkov, básnikov, filmárov, či návrhárov u nás i vo svete. Ponímanie jazzu v ČR ešte v 20-tych rokoch bolo veľmi prosté, preto avantgardní umelci chodili za touto hudbou do Paríža. Najznámejšou osobnosťou tejto doby bol Jaroslav Ježek, ktorého tvorba bola označovaná ako ranný český swing. Osobnosti českého jazzu: J. Suchý, J. Stivin, Laura a jej tigri-funk jazz, Buty-dnešná novodobá formácia jazzu.

Po nástupe fašizmu bolo jazz-umenie považované za tvorbu menejcennej podriadenej rasy. Vyústilo to až v určité zákazy, kedy sa jazz dostal na pódia už len za účelom počúvania .

3.2 Čo je jazz

Z anglického slova jam session sa prekladá ako stretnutie hudobníkov, ktorí hrajú improvizovaný jazz [5]. Odlišný spôsob interpretácie od iných hudobných štýlov. Jazz má zvláštne miesto v hudobnom dianí, je tvárny a dynamický s prvkami folklóru. Miešaním černošskej a belošskej tradície sa vytvorila nová hudobná kultúra, ktorá sa líšila novým výberom a prevrstvením hudobných prvkov. Utvoril niektoré hudobné princípy a myslenie, ktoré vývoj európskej hudby potlačil. Ide o princíp improvizácie a beatu, ktorý prevzali z africkej tradície. Dôležitý je zvláštny vzťah hudobníka s poslucháčom, či skladateľa a interpreta. Oproti ostatným štýlom nie je mechanický. Je živý, núti k pohybu nielen telo, ale aj duševne motivuje improvizovať a hrať ďalej. Pre tvorbu beatu je potrebný súbor bicích nástrojov a kontrabas. Zatiaľ čo v artificijálnej hudbe je zvuk homogénny, v jazze sa hudobník snaží o maximálnu individualitu a osobitý tón. Hudobník zdôrazňuje fakt, že mu ide hlavne o jeho vlastný hudobný zážitok. Zapája do hry osobné skúsenosti a emócie. Písomne sa jazz netradoval, a tak pri opätovnom hraní a zmenách sa každých desať rokov vyvíjali novšie štýly. Jazz sa často predstavuje ako scénická a filmová hudba.

3.3 Blues

Žiadny iný pojem z jazzu nemá toľko rôznych významov ako „blues“. Jedna hovorí o harmonickej schéme, na podklade ktorej je melódia improvizovaná. Na druhej strane je to neľahký život Afroameričanov a ich neľahká sociálna a emocionálna situácia. Blues nevyjadruje vždy melancholické rozpoloženie mysle, čo by napovedalo pomalé tempo. Mnohé prvky blues sa nachádzajú aj v iných štýloch jazzu, napríklad gospel a spirituálna hudba.

3.4 New Orleans

Je to mesto kde to všetko vzniklo, a preto aj ten príznačný názov nového štýlu. Miesto kde sa miešal afroamerický štýl s európskym. Bol to koniec 19. storočia.

3.5 Dixieland

Na prelome storočia sa v New Orleans štýl postupne menil pod rukami belošských hudobníkov. Pomenovanie vychádza z označenia južných amerických štátov.

3.6 Chicago

V roku 1917 sa hudobnícke centrum presunulo z New Orleans do Chicaga z dôvodu uzavretia zábavných štvrtí. Napriek zlej hospodárskej situácii v 20. rokoch tu hudobníci mali

možnosti privyrobit' si jazzom. Štýl New Orleans sa menil. Nový obsahoval zámerne nečistú intonáciu, vibrato, výrazné pauzy čím dosahoval väčšiu expresívnosť. Hudobníci ako L. Armstrong, Jelly Roll Morton a King Oliver tento hudobný štýl nazývali „hot“ a ich skupiny Hot Five, Hot Seven a Hot Peppers [4]. Postupne sa skupiny rozrastali o členov a záujem bol aj o iné typy nástrojov ako boli používané v štýle New Orleans. Boli nahradzované kontrabasom, bendžo gitarou a klavírom, či saxofónom.

Obrázok 11 Luis Armstrong [15]

4 REALIZÁCIA ODEVNEJ KOLEKCIE

4.1 Charakteristika

Táto práca vychádza zo zbierania poznatkov a dôkladného štúdia historického obdobia z konca 19. a začiatku 20. Storočia, na základe ktorého sa zameriava na odev, odevné prvky a línie vtedajšej doby. Ide o pokus možnosti interakcie s improvizáčnym štýlom hudby jazzom. Cieľom je vytvoriť outfity na jeseň pre dnešnú nadčasovú mladú ženu v znení temperamentných tónov saxofónu. Poukazuje na to, že v každom z nás je určitý druh hudby a sprevádza nás a ovplyvňuje naše sociálne vnímanie a štýl života.

4.2 Strihy

Kolekcia pozostáva zo šiestich dámskych modelov. Dvoje šaty, dve blúzky, dva topy a štyri sukne. Charakteristickými spoločnými prvkami modelov č.1, č.2, č.5, č.6 je zvýšená pásová línia sukne v rôznych úrovniach pod prsiami, od zvýšenia rozširujúca sa až ku kolenám, tesne nad a pod ne. V každom modele sa objavuje prvok ako je riasenie a záhyby pochádzajúce už zo spomínaného obdobia. Outfity topov sú zhotovené z jednoduchých strihov s riasením a následným vložením gumy všitej do tunelíka v pásových dolných krajoch. Na modele šiat č.3 je pomocou záhybov riešená stredová predná časť od prešitých plecníc až po otvorenie od úrovne prs po dolný kraj. Model č.6 je riešený v odstupňovaných pásoch od prsného umiestnenia po dolný kraj siahajúci do polovice stehien. Využitie tvarovaného ležiaceho goliera je vzájomne v harmónii so strihovým riešením prsnej časti. Rukávy a celková členitosť modelov budí dojem nadčasovosti až futurizmu.

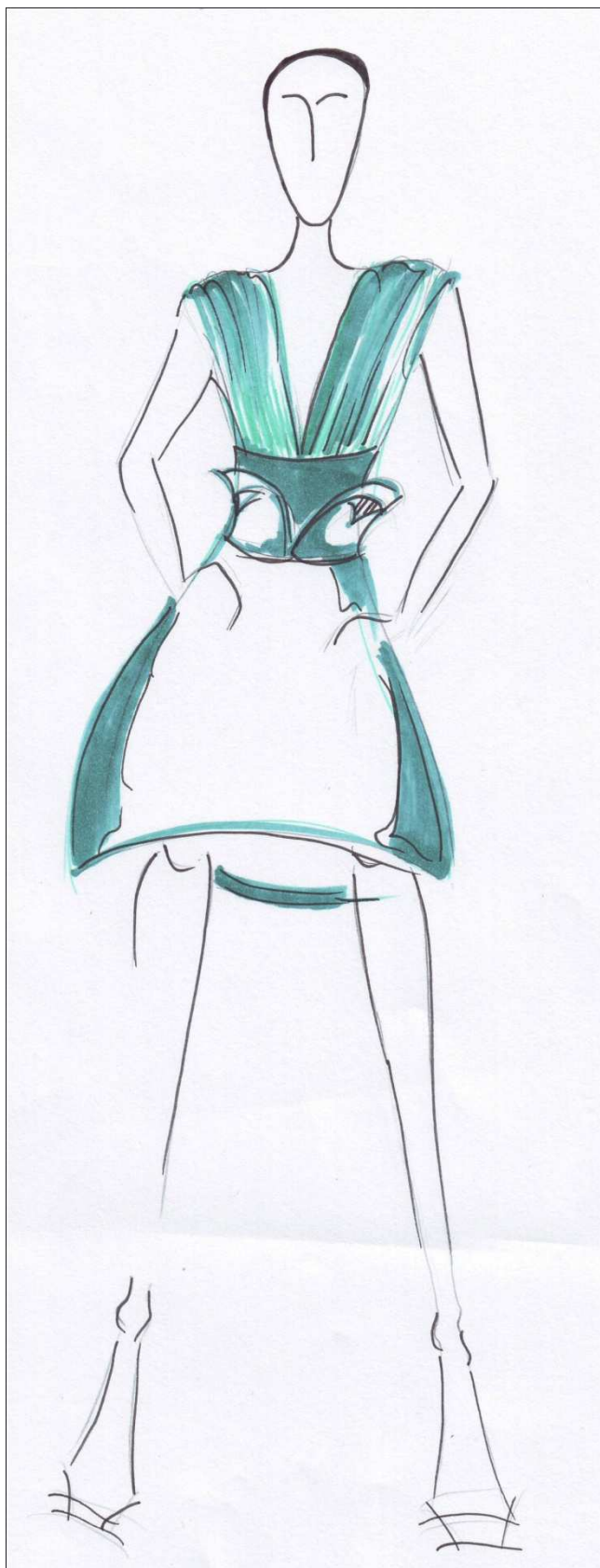
4.3 Farebnosť

Farebnosť sa odvíja od obdobia, pre ktoré bola kolekcia navrhnutá, ale taktiež je tam vplyv z histórie. Je to svetlo a tmavozelená, svetlo a medovo žltá a škoricovo červená.

4.4 Materiál

Materiál bol zvolený s jemnou dávkou luxusu a elegancie. S kontrastom jemného zmesového materiálu s bavlneným pevnejším hrubším zamatom.

4.5 Model č.1

Obrázok 12 Návrh na model č.1

Popis

Odev pozostáva z dvoch častí. Sukňa a top, tvarovo symbolizujú rozkvitanie kvetu jasmínu. Outfit prechádza od pevnejšieho materiálu zamatu na sukni, akoby stonky do nežných lupeňov na tope.

Technický opis

Sukňa má zvýšený pás. V členiacom pásovom šve na prednom diele sú všité štyri predšité útvary napodobňujúce tvar lístkov kvetu (viď Technický nákres č.1). Dolný kraj sukne je jemne tvarovaný do oblúčika. V ľavom bočnom šve je všitý skrytý zips. Sukňa je podšitá a dĺžka siaha po kolená.

Top je riasený v plecných švoch a v časti zadného priekrčníka. Výstrih je v tvare „V“. Výstrih a prieramky sú dvakrát podohnuté a spevnené nažehľovacím pásikom. V dolnom pásovom kraji v tunelíku je všitá guma.

Obchodný názov: zelený zamat
svetlozelená šatovka
zelený podšívkový materiál

Materiálové zloženie: 100% bavlnená tkanina
tkanina s atlasovou väzbou, bavlnená osnova, útok polyesterový, ba/pes, 70/50
100% polyesterová tkanina v atlasovej väzbe

Žehlenie:

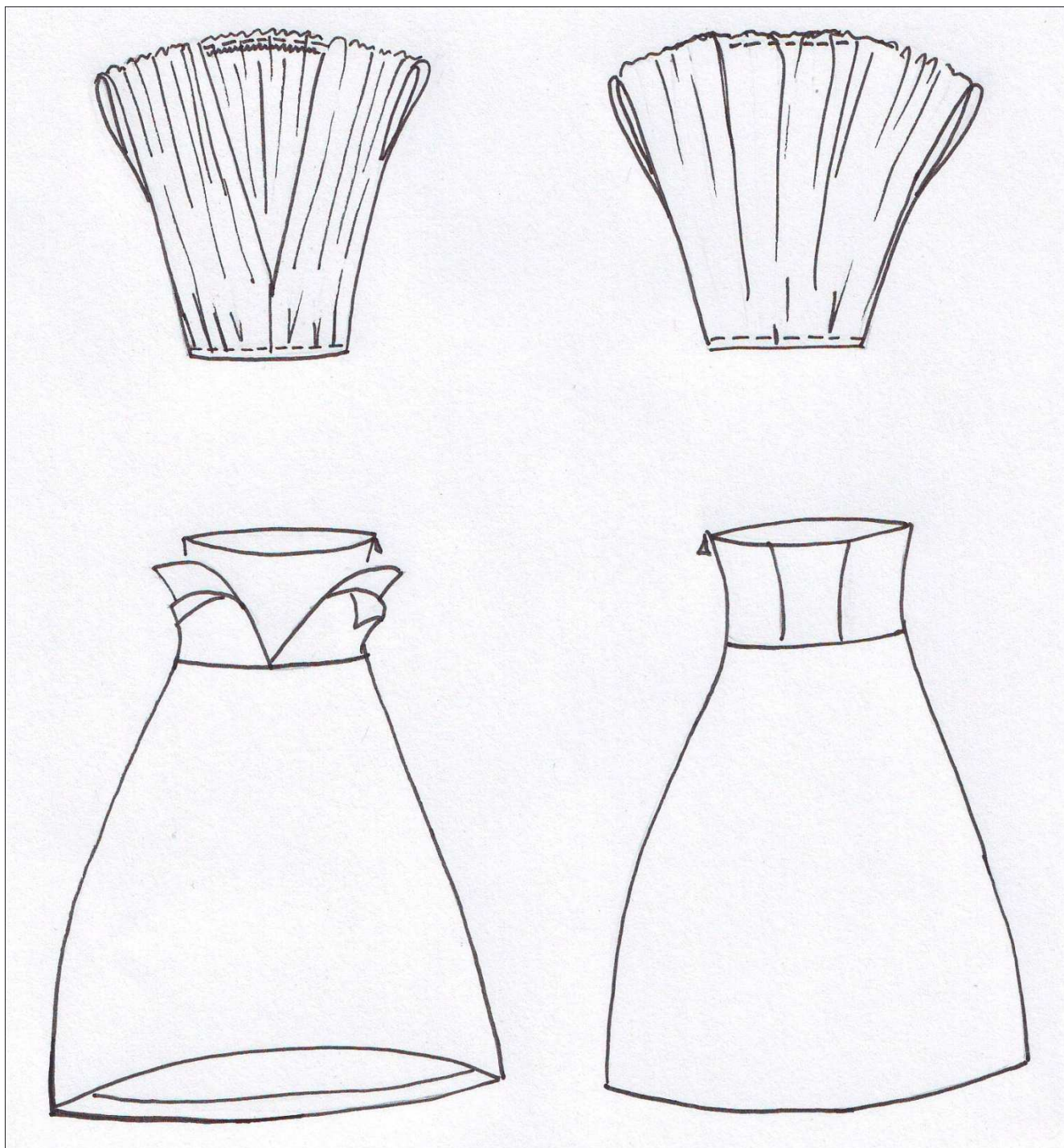
Zamat: aby sme zabránili nežiadúcemu lesku na lícnej strane, tak sa žehlí po rubnej, následne potom sa môže vyčesať po lícnej strane v smere vlasu

Šatovka: po lícnej strane

Pranie: v práčke na 40°C

Technický nákres

Obrázok 13 Technický nákres modelu č.1

4.6 Model č.2

Obrázok 14 Návrh na model č.2

Popis

Odev pozostáva zo sukne a topu. Spolu vytvárajú v hornej časti prs kompozíciu v tvare jemného náznaku srdca, čo symbolizuje lásku k jazzu.

Technický opis

Sukňa má zvýšený pás tesne pod prsia, ktorý je tvarovaný. V ľavom bočnom šve je umiestnený skrytý zips. Dolný kraj je jemne do oblúku. Sukňa je podšitá, siaha po kolená.

Top má vrchnú časť predného a zadného dielu predšitú tým istým materiálom. Riasenie je od prs až k pásovému dolnému kraju, kde je všitá guma do tunelíku. Zadný diel je tiež od členenia riasený. Top má hlboký výstrih na prednom diele.

Použitý materiál : medovo žltý zamat
svetložltá šatovka
svetložltý podšívkový materiál

Materiálové zloženie: 100% bavlnená tkanina
tkanina s atlasovou väzbou, bavlnená osnova, útok polyesterový, ba/pes, 70/50
100% polyesterová tkanina v atlasovej väzbe

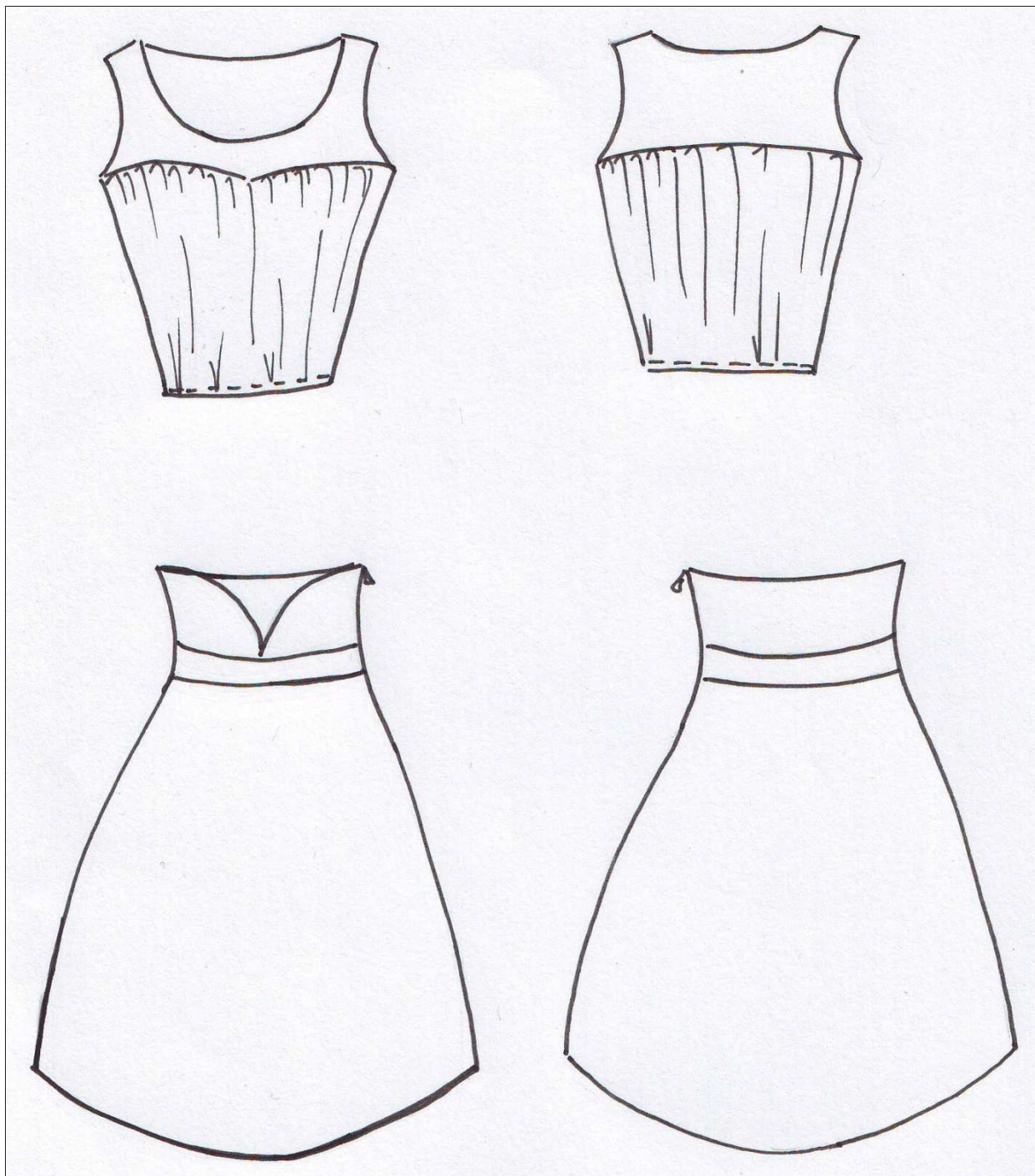
Žehlenie:

Zamat: aby sme zabránili nežiadúcemu lesku na lícnej strane, tak sa žehlí po rubnej, následne potom sa môže vyčesať po lícnej strane v smere vlasu

Šatovka: po lícnej strane

Pranie: v práčke na 40°C

Technický nákres

Obrázok 15 Technický nákres modelu č.2

4.7 Model č.3

Obrázok 16 Návrh na model č.3

Popis

Šaty splývajú so siluetou ženy, zdôrazňujú jej nežnosť a zmyselnosť.

Technický opis

Šaty sú pozdĺžne členené, v prednej časti v strede sú odšité záhyby od pliec, ktoré postupne od pŕs k dolnému kraju sú nepravidelne, prípadne vôbec prešité. Zapínanie je na skrytý zips v ľavom bočnom kraji. Zadný diel je hladký, pozdĺžne členený. Šaty majú hlboký „V“ výstrih, sú podšité tým istým materiálom ako je vrchový.

Použitý materiál: svetložltá šatovka

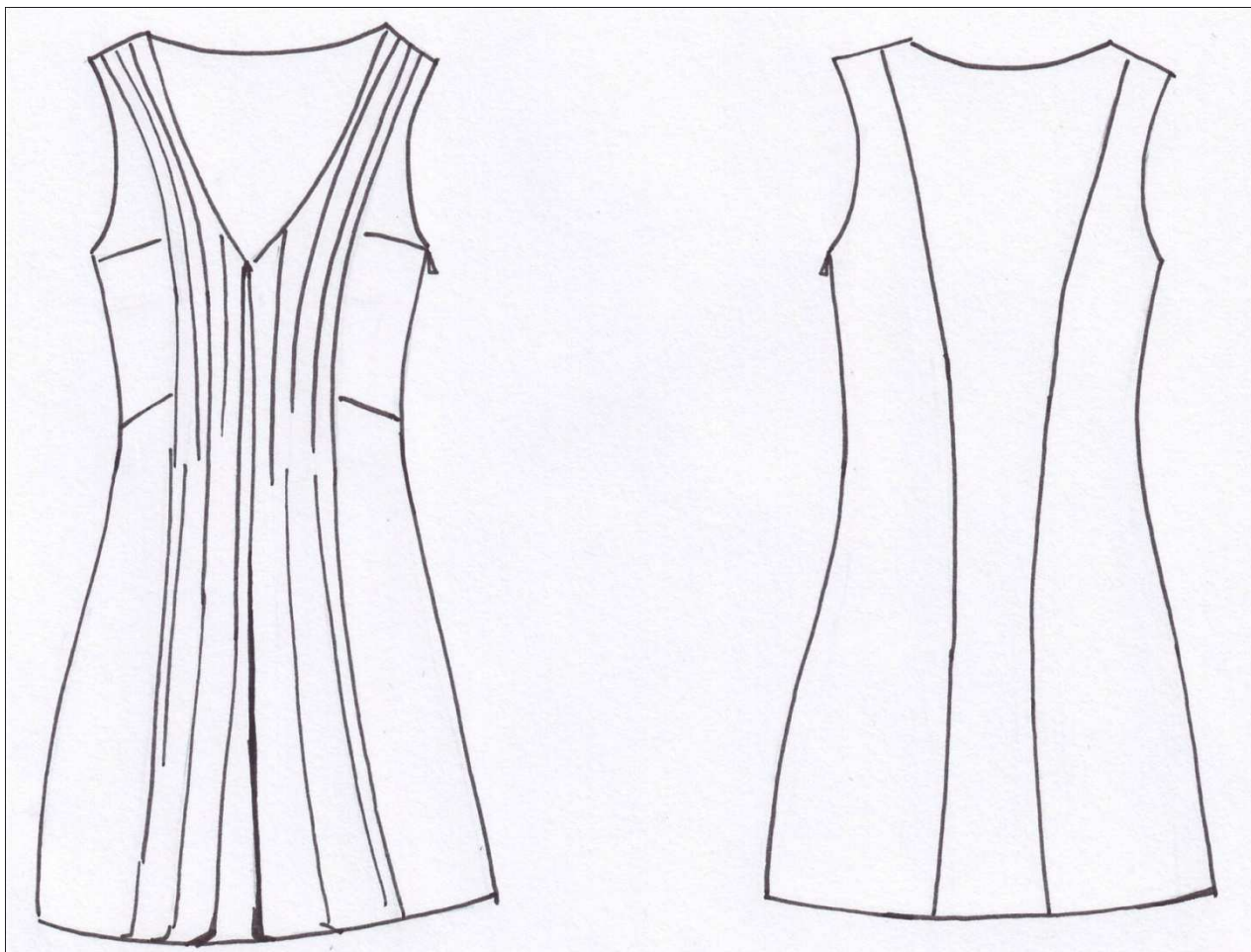
Materiálové zloženie: tkanina s atlasovou väzbou, bavlnená osnova, útok polyesterový, ba/pes, 70/50

Žehlenie: po lícnej strane

Pranie: v práčke na 40°C

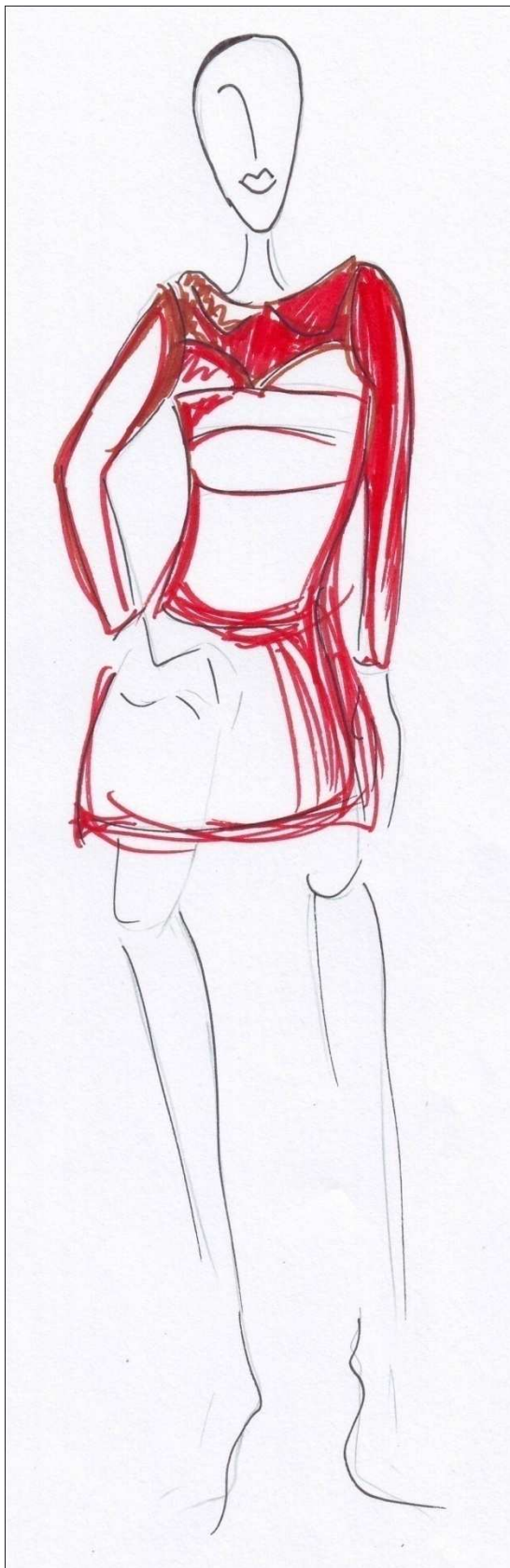

Technický nákres

Obrázok 17 Technický nákres modelu č.3

4.8 Model č.4

Obrázok 18 Návrh na model č.4

Popis

Tento model predstavujú šaty, ktoré sú riešené trochu konzervatívnejšie. Čo sa týka výstrednosti strihu, bola zvolená prísnejšia pravidelnosť. Jemná elegancia šiat je obzvláštnená voľnejším typom ležateho goliera a dlhými rukávmi. Škoricovo červená farba dodáva odevu skrytú vášeň ženy.

Technický opis

Šaty sú priečne členené do veľkostne odstupňovaných pásov. Vrchná časť predného dielu je strihaná kolmo na osnovu v 45° uhle, z dôvodu lepšej modelácie a následného spracovania do požadovaného tvaru. Rukávy sú hlavicové, dvojšvové. Šaty siahajú do polovice stehien.

Použitý materiál: škoricovo červený zamat

Materiálové zloženie: 100% bavlnená tkanina

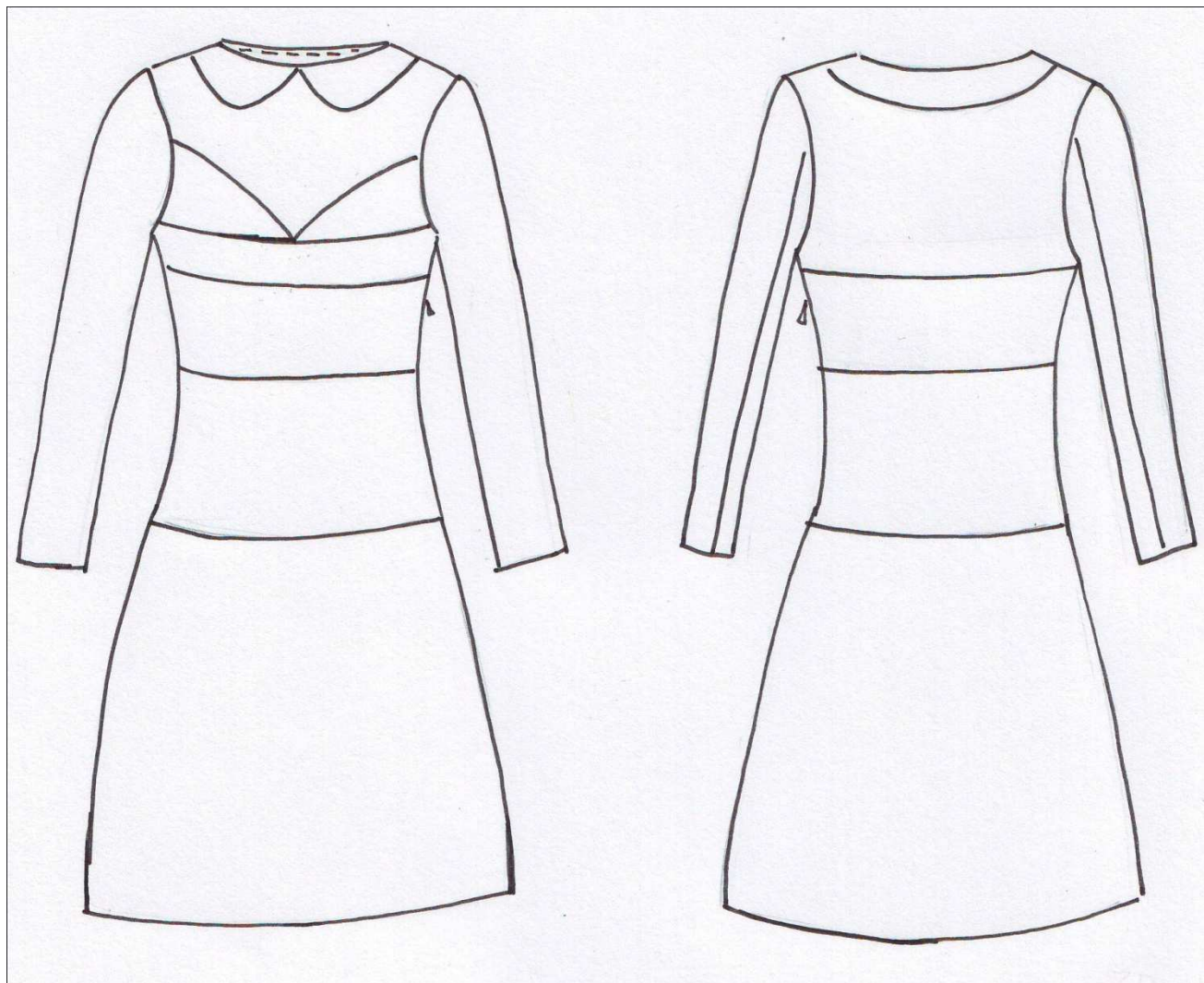
Žehlenie:

Zamat: aby sme zabránili nežiadúcemu lesku na lícnej strane, tak sa žehlí po rubnej, následne potom sa môže vyčesať po lícnej strane v smere vlasu

Pranie: na 40°C v práčke

Technický nákres

Obrázok 19 Technický nákres modelu č.4

4.9 Model č.5

Obrázok 20 Návrh na model č.5

Popis

Tento odev je najvýstrednejší, zo strihového riešenia je cítiť rytmus. Rytmus hudby, ktorý pri ponorení sa do nej v nás rozprúdi a povolí uzdu fantázií.

Technický opis

Blúzka je na prednom diele tvarovaná členiacim švom tesne nad prsiami, a potom šikmo odšitým odševkom. Má vysoký podšitý stojačik v strede predného dielu, predelený a nezošitý. V prieramkoch sú všité zdvojené tvarované časti, vymodelované z rukávov. V zadnom pozdĺžnom šve je všitý skrytý zips.

Sukňa má zvýšený pás. Od pásu sa však táto tvarovaná časť rozširuje a je možné ju preklopiť na vrch sukne. Je symetricky riešená. Dolný kraj predného dielu je výrazne zaoblený. Predný diel siaha nad a zadný pod kolená. Sukňa je podšitá a v ľavom bočnom šve je umiestnený skrytý zips.

Použitý materiál: medovo žltý zamat
svetložltý podšívkový materiál

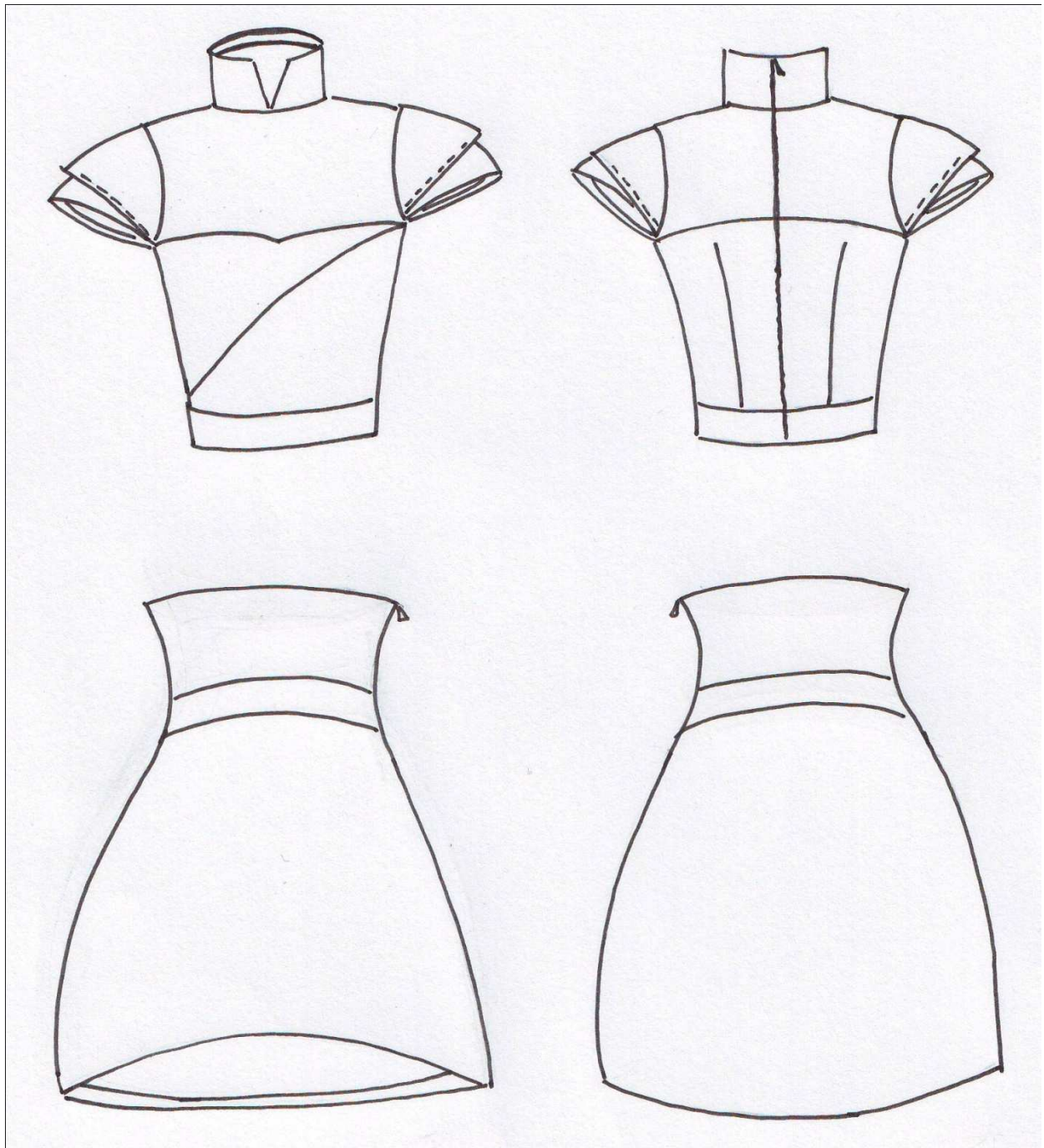
Materiálové zloženie: 100% bavlnená tkanina
100% polyesterová tkanina v atlasovej väzbe

Žehlenie:

Zamat: aby sme zabránili nežiadúcemu lesku na lícnej strane, tak sa žehlí po rubnej, následne potom sa môže vyčesať po lícnej strane v smere vlasu

Pranie: v práčke na 40°C

Technický nákres

Obrázok 21 Technický nákres modelu č.5

4.10 Model č.6

Obrázok 22 Návrh na model č.6

Popis

Odev pozostáva z blúzky a sukne. Nesie v sebe ladnosť pohybu, dynamickosť pri prvom počutí temperamentného tónu saxofónu. Hra so strihom vychádza z týchto vážnych tónov.

Technický opis

Blúzka má pozdĺžne členenie. Na prednom diele v strede je riasená od priekrčníka po pásový dolný kraj. Má voľne tvarované krátke rukávy, predšité tým istým materiálom, ako je vrchový. Zapína sa v ľavom bočnom šve na skrytý zips. Vo vnútri je začistená obnietkovaním. Dolný kraj je obnietkovaný a prešitý ručným zapošívacím stehom.

Sukňa má zvýšený pás. K dolnému kraju sa rozširuje. Zvýšený pás je na prednom diele vytvarovaný a k vrchu sa rozširuje (viď Technický náčrt č.6). V strede predného dielu má záhyby, ktoré sú od pásu dole do dĺžky približne 10 cm odšité, potom už len voľne bez prešitia. Dolný kraj je tvarovaný. Bočné kraje smerujú šikmo od polovice stehien asi po výšku kolien. Sukňa je podšitá a zapína sa na skrytý zips v ľavom bočnom šve. Zadný diel je hladký s pozdĺžnym členením.

Použitý materiál: škoricovo červený zamat

červený podšívkový materiál

Materiálové zloženie: 100% bavlnená tkanina

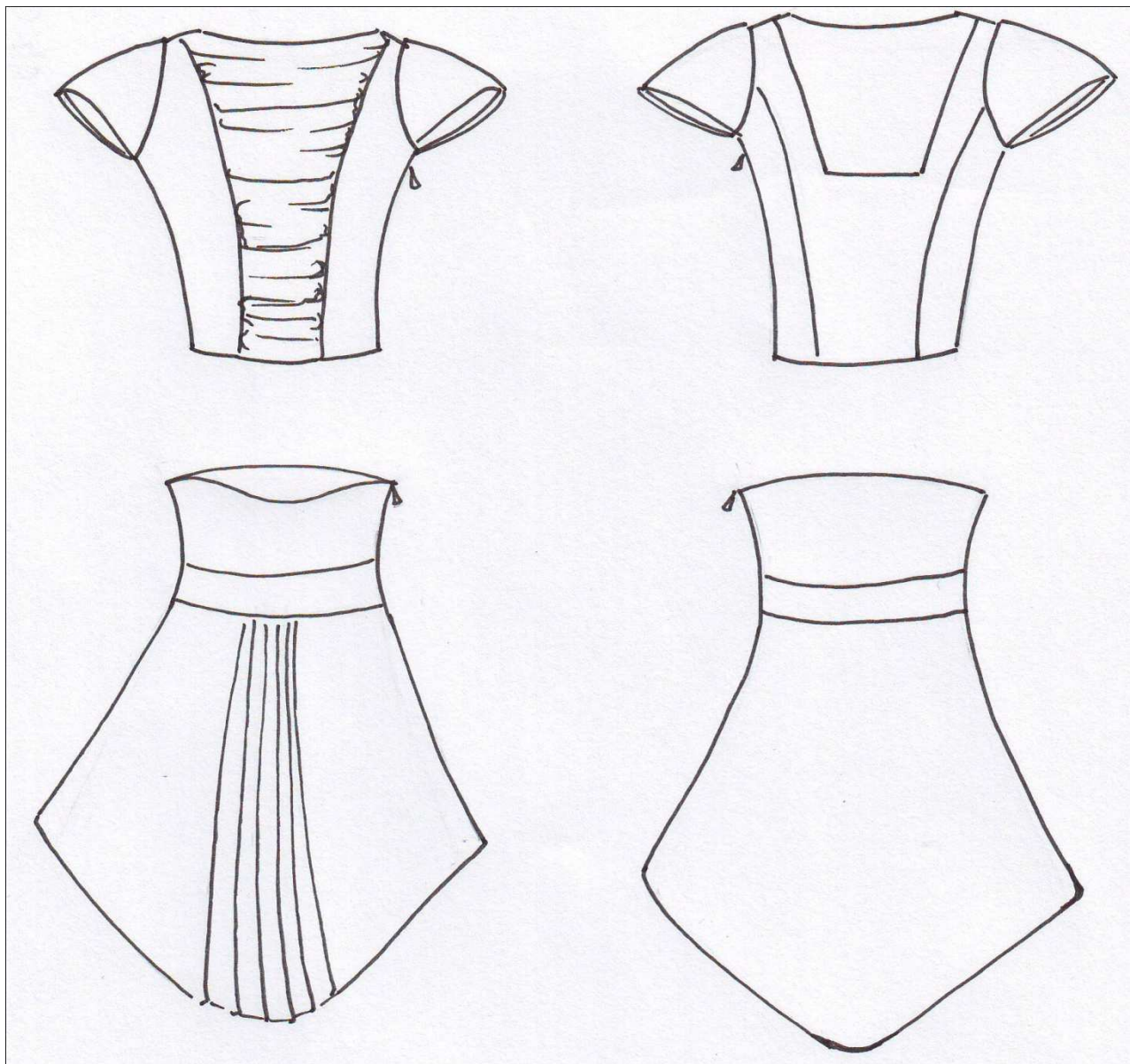
100% polyesterová tkanina v atlasovej väzbe

Žehlenie:

Zamat: aby sme zabránili nežiadúcemu lesku na lícnej strane, žehlí sa po rubnej, následne potom sa môže vyčesať po lícnej strane v smere vlasu

Pranie: v práčke na 40°C

Technický nákres

Obrázok 23 Technický nákres modelu č.6

5 ZÁVER

Bakalárska práca priniesla pohľad na historické obdobie z konca 19. a začiatku 20. storočia . V prvom rade to bol prínos priemyselnej revolúcie a jej dopad na odevný priemysel. Objavenie konfekčného predaja popri zákazkovom šití. Možnosti a predpoklady pre vznik odevného designu a realizácie sa módnych ikon. Všetok ruch okolo módy sa presunul do hlavného centra diania a to do Paríža, kde títo návrhári občas vsunuli na trh absurdný módný trend, akým bola napríklad „krívajúca sukňa“ od Poireta. Pod vplyvom módy, mnohokrát i veľmi nepraktickej, trpeli hlavne ženy, ale nevzdávali sa sezónnych hitov. Móda určovala podmienky luxusu a dokonalosti. Každý chcel byť dokonalý za každú cenu, keďže určovala aj spoločenské postavenie človeka. Móda bola, je a stále bude všade okolo nás i v nás.

Práca prináša stručný opis neľahkého života afrických prisťahovalcov, ktorí priniesli novú kultúru a tradíciu doposiaľ pre Američanov (aj Európanov) nepoznanú. Aj navzdory hospodárskej kríze a rôznym prekážkam sa uplatnili v spoločnosti. Miešanie belošskej tradície s černošskou vytvorilo predpoklady pre vznik nového hudobného štýlu, jazzu.

Práca sa zaoberá možnosťou prepojenia odevu s hudbou, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou nášho života. Cieľom bolo preniesť rytmus a temperament jazzu do odevných prvkov s možnosťou umiestnenia v ľubovoľných častiach odevov. Výsledkom je vytvorenie kolekcie šiestich modelov s jednoduchým, hravým, ale prepracovaným strihovým riešením s prvkami príznačnými pre vtedajšie historické obdobie.

6 FOTODOKUMENTÁCIA

6.1 Model č.1

6.2 Model č.2

6.3 Model č.3

6.4 Model č.4

6.5 Model č.5

6.6 Model č.6

Použitá literatura:

- [1] MACHÁLOVÁ, Jana. *Dějiny odívání – Móda 20. Století*. Praha: Lidové noviny, 2003. 230s. ISBN: 80-7106-587-0.
- [2] JONAS, Sylvia. *Móda v proměnách času*. Dobřejiovice: Rebo Production CZ, 2008. 295s. ISBN: 978-80-7234-857-2.
- [3] TYLÍNEK, Petr. *Základní etapy vývoje oděvní kultury*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2004. 90s. ISBN: 80-7083-784-5.
- [4] RADEMACHER, Johannes. *Hudba*. Brno: Computer Press, 2004. 192s. ISBN: 80-251-0281-5.
- [5] MATZNER, Antonín, POLEDŇÁK, Ivan a kolektiv. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Editio Supraphon, 1990. 649s. ISBN: 80-7058-210-3.
- [6] KLEINOVÁ, Monika. *Pohľad do minulosti: Vintage až retro, staré čísla časopisov a šitie na doma* [online]. Posledná aktualizácia 19.05.2009 [cit. 2010-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.stajl.sk/2009/05/19/pohlad-do-minulosti-vintage-az-retro-stare-cisla-casopisov-a-sitie-na-doma/>>
- [7] *Odívání* [online]. Posledná aktualizácia 27.09.2006 [cit. 2010-03-01] Dostupné z WWW: <<http://derewi.blog.cz/0609/odivani>>
- [8] SVOBODOVÁ, Dana. *Kulhavé sukně* [online]. Posledná aktualizácia 09.12.2005 [cit. 2010-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://zena-in.cz/clanek/kulhava-sukne>>
- [9] GREŠÁKOVÁ, Leona. *Nedocenený génius Paul Poiret* [online]. Posledná aktualizácia 08.11.2006 [cit. 2011-06-04]. Dostupné z WWW: <http://www.moda.sk/Kategorie/Modni_navrhari/20061107_Zneuznany_Genius_Paul_Poiret.html>
- [10] IVANOVA, Irina V.. *20 century womens fashion timeline* [online]. Posledná aktualizácia 15.03.2010 [cit. 2011-11-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.artdesignfashion.com/timelines/>>
- [11] TYWKIWDBI ("Tai-Wiki-Widbee") [online]. Posledná aktualizácia 23.07.2008 [cit. 2011-24-04]. Dostupné z WWW: <<http://tywkiwdbi.blogspot.com/2008/07/origin-of-hobble-skirt.html>>

[12] " *Robe de Style* " by *Jeanne Lanvin* [online]. Posledná aktualizácia 24.04.2011 [cit. 2011-24-04]. Dostupné z WWW:

<<http://www.flickr.com/photos/chicagohistory/2511519027/>>

[13] *Apparel Arts San Francisco Fashion design & Patternmaking School* [online]. Posledná aktualizácia 24.04.2011 [cit. 2011-24-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.apparel-arts.com/>>

[14] LEWIS, Howard E.. *FRANCE IMPRESSIONS* [online]. Posledná aktualizácia 26.02.2010 [cit. 2010-07-12]. Dostupné z WWW:

<http://franceimpressions.blogspot.com/2010_02_01_archive.html>

[15] *French Creoles* [online]. Posledná aktualizácia 26.03.2011 [cit. 2011-26-03]. Dostupné z WWW:

<<http://www.frenchcreoles.com/MusicEvents/louis%20armstrong/louis%20armstrong.htm>>

[16] *Paul Poiret (1879-1944)* [online]. Posledná aktualizácia 24.04.2011 [cit. 2011-24-04].

Dostupné z WWW: <http://www.metmuseum.org/toah/hd/poir/hd_poir.htm>

[17] *Out with Mary* [online]. Posledná aktualizácia 26.04.2011 [cit. 2011-26-04]. Dostupné z

WWW: <<http://www.artnet.com/magazine/people/barone/barone10-3-6.asp>>

[18] *Elsa Schiaparelli fotografie* [online]. Posledná aktualizácia 26.04.2011 [cit. 2011-26-04].

Dostupné z WWW: <<http://www.profimedia.cz/fotografie/elsa-schiaparelli/0025926002/>>

[19] *Art Deco* [online]. Posledná aktualizácia 05.03.2011 [cit. 2011-05.03]. Dostupné z

WWW: <<http://artdecoblog.blogspot.com/2009/09/little-black-dresses-1920s.html>>

[20] *I am Fashion: The Costume Institute show: Coco Chanel* [online]. Posledná aktualizácia 10.12.2010 [cit. 2010-10-12]. Dostupné z WWW:

<<http://iamfashion.blogspot.com/2005/05/costume-institute-show-coco-chanel.html>>

[21] *Vintage Fashion: Funeral Style Mix & Flapper Mix* [online]. Posledná aktualizácia 10.12.2010 [cit. 2010-10-12]. Dostupné z WWW:

<<http://www.poshgirlvintage.com/blog/?p=7=1>>

Slovník použitých výrazov

Zefír: bavlnená tkanina

Šantung: ľahká látka z prírodného hodvábu, ale aj z vlny s malou hmotnosťou a nerovnomerným povrchom

Žerzej: pletenina z pradených vlnených alebo bavlnených priadzí

Žoržet: veľmi jemná až priesvitná vlnená tkanina

Serž: hodvábná hladká, mierne lesklá tkanina, taktiež vlnená s ostrejším omakom v keprovej väzbe

Tvíd: porézna tkanina s výrazným povrchom

Burberry: chránený názov anglickej konfekčnej firmy, tkanina z česanej vlny, impregnovaná

Homespun: strojovo zhotovené vlnené látky napodobňujúce domáce ručné tkanie

Gabardén: hustá, väčšinou vlnená ale i bavlnená tkanina v keprovej väzbe

Lapis lazuli: liečivý kameň sfarbený do kráľovskej modrej

Haute-couture: vysoké krajčírstvo, termín označujúci oblečenie šité na mieru vyrobené v Paríži

Worksong: pracovná pieseň afroamerických prisťahovalcov

Gospel: náboženská hudba, ktorá má pôvod v afroamerických kostoloch v prvej polovici 20. storočia

Afroamerická hudobná tradícia: pôvodná hudba, ktorú si so sebou do Ameriky priniesli otroci z Afriky

Improvizácia: významný prvok jazzovej hudby, rozvinutie melódie nad pevnými harmonickými schémami